Madencilik Faaliyetleri: Avustralya

Cevap Anahtarı · Kısa Çözümler

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 **1–b 2–a 3–ç 4–c**
Nüfus iklimi ılıman, yağışlı doğu ve güneydoğu kıyılarında toplanır.

2 **D) Altıncı**
Rusya, Kanada, Çin, ABD ve Brezilya'dan sonra gelir.

3 **D – Y – D – D**
İç kesimler çöl ve yarı kurak olduğundan çok seyrek nüfusludur.

4 **a) açık ocak b) lityum c) kömür**
Açık ocak yöntemi yüzeye yakın büyük yataklarda ekonomiktir.

5 **B) Çok eski bir jeolojik yapıya sahip olması ve farklı tektonik süreçler geçirmesi**
Magmatizma, metamorfizma ve tortullaşma farklı maden yataklarını oluşturmuştur.

6 **E) Doğu Asya**
Çin, Japonya ve Güney Kore'nin çelik sanayisi başlıca alıcılardır.

7 **A) Ülkenin ihracat gelirinin artması**
İhracat geliri ekonomik bir etkidir.

8 **C) 3,6**
27.500.000 ÷ 7.700.000 ≈ 3,6 kişi/km²

9 **Altının bulunması ve dünyanın dört bir yanından büyük göç (altına hücum)**
Altın madenciliği tarıma dayalı ekonomiden sanayi ve ticarete geçişi hızlandırmıştır.

10 **Örnek: Tehlikeli ortamlarda insanların çalışması azaldığından iş güvenliği artar; araçlar kesintisiz çalışabildiği için verim yükselir, yakıt ve maliyet azalır.**
Teknoloji hem güvenliği hem verimi artırır.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 **a) %71,4 b) %25,7**
Maden ve enerji: 90 + 60 + 45 + 25 + 30 = 250; 250 ÷ 350 × 100 ≈ 71,4. Demir: 90 ÷ 350 × 100 ≈ 25,7

12 **a) Yaklaşık 6,3 katına. b) Elektrikli araçlar, taşınabilir elektronik ve yenilenebilir enerjiyi depolayan bataryalar nedeniyle lityum talebi hızla artmıştır.**
88 ÷ 14 ≈ 6,3

13 **C) I ve II**
İç kesimler seyrek nüfusludur; bu durum madenciliği kolaylaştıran değil, iş gücü teminini zorlaştıran bir etkendir.

14 **D) Yeni enerji teknolojilerinin (batarya, enerji depolama) tedarik zincirinde**
Avustralya yalnızca geleneksel ham madde değil, enerji dönüşümü için kritik madde tedarikçisidir.

15 **C) 200**
Örtü: 50 × 3 = 150; toplam: 50 + 150 = 200 milyon ton

16 **E) Çalışanların belirli dönemlerle uçakla sahaya gidip dönmesi ve uzaktan yönetilen otomasyon**
Uzak ve seyrek alanlarda iş gücü teminini ve maliyeti azaltmak için otomasyon ve dönüşümlü çalışma kullanılır.

17 **1–b 2–a 3–ç 4–c**
Kömürün bir kısmı enerji, bir kısmı (koklaşabilir kömür) çelik üretimi için kullanılır.

18 **A) Tropikal orman ürünleri toplayıcılığı**
Madencilik ulaştırma, enerji, inşaat ve hizmetlerde dolaylı iş olanağı yaratır.

19 **D – D – Y**
Madencilik makine ve teknoloji yoğun olduğundan az kişi çalıştırır; Avustralya büyük bir ham madde ihracatçısıdır.

20 **Örnek: Avrupa, Amerika ve Çin'den büyük göç alınarak nüfus kısa sürede hızla arttı; yeni kentler ve ulaşım yolları kuruldu; ekonomi tarıma dayalı yapıdan sanayi ve ticaretin güçlendiği bir yapıya geçti.**
Madenler göç ve yerleşme üzerinde güçlü bir etkendir.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 **C) I ve II**
Madenler yenilenemeyen kaynaklardır; rezervler zamanla tükenir.

22 **B) Teknoloji ve sermaye yetersizliği ile ulaşım altyapısının zayıf olması**
Rezerv tek başına yeterli değildir; çıkarma ve taşıma kapasitesi gerekir.

23 **Uzun demir yolu hatlarıyla kıyıdaki limana taşıma. Cevher ağır ve hacimli, birim değeri düşük bir yüktür; madenler de kıyıdan uzak olduğundan ucuz ve yüksek kapasiteli ulaşım (demir yolu + deniz yolu) olmadan ihracat ekonomik olmaz.**

Ağır ve düşük değerli yüklerde taşıma maliyeti belirleyicidir.

24 **E) İhraç edilen ürünün katma değerinin ve sanayi istihdamının artması**

İşleme, değer zincirinin daha büyük bir bölümünün ülkede kalmasını sağlar.

25 **C) I ve II**

Güneş ve rüzgâr enerjisi uzak sahalarda dizel yakıt ihtiyacını azaltır; rezerv jeolojik bir büyüklüktür.

26 **L ülkesi. Gerekçeler: yüksek teknoloji verimli ve güvenli üretim sağlar; gelişmiş liman ve demir yolu taşıma maliyetini düşürür; istikrar yatırımcı ve sermaye çeker. K'nin daha büyük rezervi bu eksikleri karşılamaz.**

Avustralya örneği: rezerv + teknoloji + ulaşım + sermaye birlikte başarı getirir.

27 **A) Demir cevheri ve lityum**

Demir çelik sanayisinin, lityum bataryaların temel girdisidir.

28 **B) Çukurun ve atık yığınlarının güvenli hâle getirilip yüzeyin şekillendirilmesi**

Önce arazi güvenli ve dengeli hâle getirilir, sonra toprak serilip bitkilendirilir, en son yeni kullanıma açılır.

29 **Örnek: Olumlu (sosyal-ekonomik): altın madenciliği göç ve kentleşmeyi hızlandırmış, bugün de ulaştırma ve inşaatta istihdam yaratmaktadır. Olumsuz (çevresel): açık ocaklar arazi bozulmasına, su kirliliğine ve biyoçeşitlilik kaybına yol açabilir. Bu nedenle görüş eksiktir.**

Madenciliğin ekonomik, sosyal ve çevresel boyutları birlikte değerlendirilir.

30 **D) Hızla sanayileşen Doğu Asya ülkelerine deniz yoluyla görece yakın olması**

Mesafe taşıma maliyetini belirler; büyük talep de Doğu Asya'dadır.